NSRU Journal of Research and Innovation
วารสารวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

การศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์

A Study of School Administrators' Performance to the Code of Ethics Perceptions by Teachers under Thung Hin Thoen Consortium at Nakhon Sawan Secondary Educational Service Area Office

สุรศักดิ์ นามบุญ [1] ปพนสรรค์ โพธิพิทักษ์ [2] และสายทิตย์ ยะฟู [3]
Surasak Namboon [1] Paponsan Photipithak [2] and Saythit Yafu [3]

Corresponding Author E-mail: sak.fujiyama@gmail.com
Received: 2026-07-08; Revised: 2026-07-18; Accepted: 2026-07-22

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำนวน 177 คน ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน และการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความตรงเท่ากับ 1.00 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างอิสระ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการศึกษา พบว่า

1) ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยเฉพาะการแสดงความรักเมตตา เอาใจใส่ การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และการไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อการพัฒนาของผู้เรียน รองลงมาคือด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ และการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ แต่ยังคงอยู่ในระดับมากที่สุด

[1]นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
[1]Student in Master of Education degree, Educational Administration, Nakhon Sawan Rajabhat University
[2, 3]อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
[2, 3]Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

2) ครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกันมีทัศนะต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

คำสำคัญ : จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา, ทัศนะของครู

Abstract

The purposes of this study were to examine and compare the level of school administrators' professional ethics as perceived by teachers in the Thung Hin Thoen School Consortium, classified by educational attainment, work experience, and school size. The sample consisted of 177 teachers selected using the Krejcie and Morgan sample size determination table and multi-stage sampling. The research instrument was a questionnaire on the professional ethics of school administrators as perceived by teachers. The instrument demonstrated a content validity index of 1.00 and a reliability coefficient of 0.99. Data were analyzed using the mean, standard deviation, independent samples t-test, and one-way analysis of variance (One-way ANOVA). The findings revealed that:

1) the overall level of school administrators' professional ethics, as perceived by teachers, was at the highest level. Among the five aspects, ethics toward service recipients received the highest mean score, particularly in demonstrating compassion, care, and support for students and service recipients, serving as positive role models in conduct, speech, and mind, and refraining from behaviors detrimental to students' physical, intellectual, emotional, and social development. The second highest aspect was ethics toward society. The aspects with the lowest mean scores were promoting learning, skills, and desirable habits among service recipients and fostering constructive collaboration among professional colleagues; however, both remained at the highest level.

2) The comparison of the level of school administrators' performance to the code of ethics perceived by school teachers, classified by educational level, work experience, and school size, showed no statistically significant differences at the .05

Keywords: School Administrators'code of Ethics, Teachers'perceptions

บทนำ

การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการต่อต้านการทุจริตเป็นนโยบายสำคัญของประเทศไทย โดยยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566–2580 และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ มุ่งเน้นให้หน่วยงานภาครัฐดำเนินงานด้วยความโปร่งใส ยึดหลักธรรมาภิบาล และปลูกฝังจิตสำนึกในการแยกแยะประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมแก่บุคลากรของรัฐ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สุจริตและตรวจสอบได้ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2566: 21-9)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยทำหน้าที่กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา ควบคู่กับการบริหารทรัพยากร การพัฒนาครูและบุคลากร การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายด้านคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปวีณา บุทธิจักร์. 2564: 210-220) ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ถูกคาดหวังเพียงให้มีความรู้และทักษะในการบริหารเท่านั้น แต่ยังต้องยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู ผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ธนวัฒน์ โพธิรัชต์. 2566: 619-630) การบริหารสถานศึกษาจึงต้องดำเนินงานภายใต้หลักธรรมาภิบาลและการกระจายอำนาจตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการบริหารและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ขณะเดียวกันแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566–2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความเป็นมืออาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2566: 43)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทาง พัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพจึงมิได้อาศัยเพียงความรู้และทักษะด้านการบริหารเท่านั้น แต่ยังต้องยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ซึ่งเป็นมาตรฐานสำคัญของวิชาชีพทางการศึกษา พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้กำหนดจรรยาบรรณวิชาชีพไว้ 5 ด้าน ได้แก่ จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณ ต่อสังคม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2556: 72-74)

สหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ที่มุ่งพัฒนาองค์กรคุณภาพบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณที่เหมาะสม อย่างไรก็ตาม การรับรู้ของครูต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นข้อมูลสำคัญที่สะท้อนคุณภาพการบริหารและสามารถนำไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาผู้บริหารและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์. 2569: 42-44)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา การเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพ และการยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและหลักธรรมาภิบาล อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติและการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติ ศักดิ์ศรี และมาตรฐานของวิชาชีพทางการศึกษา อันก่อให้เกิดความเชื่อมั่นและศรัทธาจากผู้เรียน ผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา และสังคม โดยในการศึกษาครั้งนี้พิจารณาจากการรับรู้ของครูในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน และครอบคลุม 5 ด้าน 9 ข้อ ดังนี้

จรรยาบรรณต่อตนเอง หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการมีวินัยในตนเอง การพัฒนาความรู้ ความสามารถ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม วิทยาการ เศรษฐกิจ และการเมือง

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงความรัก ความศรัทธา ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ และการยึดมั่นในมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อธำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพทางการศึกษา

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียนและผู้รับบริการ โดยให้บริการด้วยความเสมอภาค ความเมตตา ความจริงใจ ส่งเสริมการเรียนรู้ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดี การให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ร่วมประกอบวิชาชีพบนพื้นฐานของคุณธรรมและความสามัคคี

จรรยาบรรณต่อสังคม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม การอนุรักษ์และพัฒนาสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และการยึดมั่นในผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน หมายถึง กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนมัธยมศึกษา ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ ที่ทำหน้าที่กำกับ ดูแล สนับสนุน ส่งเสริม ให้บริการ และสนองนโยบายด้านการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของสถานศึกษา โดยในกลุ่มโรงเรียนนี้จะประกอบไปด้วย 7 โรงเรียน ได้แก่ 1) โรงเรียนลาดยาววิทยาคม 2) โรงเรียนห้วยน้ำหอมวิทยาคาร 3) โรงเรียนเทพศาลาประชาสรรค์ 4) โรงเรียนบรรพตพิสัยพิทยาคม 5) โรงเรียนแม่วงก์พิทยาคม 6) โรงเรียนรัฐราษฎร์อนุสรณ์ และ 7) โรงเรียนวังเมืองชนประสิทธิ์วิทยาคม

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรหลักที่อยู่ในสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานด้านการจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบวาระและกระบวนการบริหารจัดการ โดยมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางแผน อำนวยการ กำกับ ติดตาม และพัฒนาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2569

ครู หมายถึง ข้าราชการครูผู้ปฏิบัติหน้าที่จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานภายใต้การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ พัฒนาผู้เรียน และดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2569

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ความหมายของจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นแนวทางหรือมาตรการเชิงพฤติกรรมในการควบคุมดูแลและการกระทำของบุคลากร ให้สามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามทำนองคลองธรรมและหลักศีลธรรมอันดี ทั้งนี้กลไกดังกล่าวถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำหน้าที่ปกป้อง คุ้มครอง และส่งเสริมเกียรติคุณ ศักดิ์ศรี ตลอดจนฐานะทางสังคมของวิชาชีพให้มีความเจริญก้าวหน้าและได้รับความเชื่อมั่นจากสาธารณชนอย่างยั่งยืน

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2550: 8) กล่าวว่า จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง ผู้บริหาร สถานศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ โดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม

ราชกิจจานุเบกษา (2556: 73) กล่าวว่า จรรยาบรรณของวิชาชีพ หมายถึง มาตรฐานการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ

Gillman (2005: 4) กล่าวไว้ว่า จรรยาบรรณวิชาชีพนั้นเป็นหลักการหรือวิธีการ ในการประพฤติตนได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาชีพการศึกษา โดยมุ่งหวังให้บุคคลได้พัฒนาตนเองในทุกด้าน เป็นการดำรงไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ ดังนั้นจึงควรบันทึกหลักการเหล่านี้ไว้อย่างเป็นทางการ เพื่อให้รับทราบในแนวทางปฏิบัติได้ถูกต้องตรงกัน ทั้งนี้เพราะสมาชิกแต่ละคนมีประสบการณ์ ความรู้ และปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง มาตรฐานเชิงพฤติกรรม แนวปฏิบัติ หรือกรอบกฎเกณฑ์ที่ผู้ประกอบวิชาชีพทุกคนจำเป็นต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อใช้เป็นแผนที่นำทางในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้หลักการบริหารจัดการที่ถูกต้องเหมาะสม ทั้งนี้ มีหมุดหมายสำคัญในการปกป้องและรักษาเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรีและชื่อเสียงในฐานะผู้นำองค์กร ให้ได้รับความเลื่อมใสและการยอมรับจากตัวผู้เรียน คณาจารย์ เพื่อนร่วมงานตลอดจนสาธารณชนในสังคม อันจะนำไปสู่การร่วมมือกันขับเคลื่อนและพัฒนาโครงสร้างการศึกษาของชาติให้ยั่งยืน

2. ความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ได้มีนักวิชาการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2568: 27-29) กล่าวโดยสรุปว่า จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นหลักเกณฑ์และมาตรฐานความประพฤติที่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาทุกคนต้องยึดถือในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน สังคม และวิชาชีพ อันเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธา และรักษาเกียรติภูมิของวิชาชีพครู รวมทั้งเป็นองค์ประกอบสำคัญของมาตรฐานวิชาชีพที่ผู้ประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

อุษา พรหมรินทร์ (2561: 25) กล่าวถึงความสำคัญของจรรยาบรรณวิชาชีพ ว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อนและยกระดับการทำงานในทุกภาคส่วน โดยทำหน้าที่ควบคุมและสอดส่องพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานในกลุ่มอาชีพเดียวกันให้สอดคล้องกับข้อตกลงหรือแนวปฏิบัติร่วมที่ผ่านการกลั่นกรองแล้วว่ามีความถูกต้องดีงาม ทั้งนี้ คุณค่าของจรรยาบรรณไม่เพียงแต่ส่งผลดีต่อตัวบุคคลผู้ปฏิบัติงานเท่านั้น แต่ยังสร้างประโยชน์เชิงโครงสร้างให้แก่สถาบันต้นสังกัดและสาธารณชนทั่วไป เนื่องจากช่วยประกันคุณภาพการส่งมอบบริการอย่างมีคุณธรรม โปร่งใส ขจัดปัญหาการทุจริตและการเอารัดเอาเปรียบ ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความสงบเรียบร้อยให้แก่สังคม

สรุปได้ว่า จรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษานั้นมีความสำคัญต่อสมาชิกทุกคนในวิชาชีพ องค์กรวิชาชีพและส่วนรวมใน 6 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นบรรทัดฐานควบคุมความประพฤติ ทำหน้าที่เป็นแม่บทหลักในการกำกับดูแลจริยธรรมของบุคลากร ให้ดำเนินชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎระเบียบของสายงาน 2) การสกัดกั้นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ป้องกันและลดโอกาสการแสดงออกเชิงพฤติกรรมที่ขัดต่อมาตรฐานหรือละเมิดแนวปฏิบัติที่ดีเลิศของวิชาชีพ 3) การธำรงเกียรติภูมิและภาพลักษณ์ รักษา คุ้มครอง และดำรงไว้ซึ่งเกียรติยศศักดิ์ศรี และสถานภาพอันสูงส่งของสายงานวิชาชีพรวมถึงหน่วยงานต้นสังกัด 4) การสร้างโมเดลความประพฤติอันดีงาม วางรากฐานและสร้างแบบอย่างที่ดีเลิศ (Role Model) ในการทำงานเพื่อยกระดับความน่าเชื่อถือให้แก่องค์กรวิชาชีพ 5) การสร้างบุคลากรทรงคุณค่าแก่สังคม บ่มเพาะผู้ปฏิบัติงานทางการศึกษาให้เป็นทรัพยากรบุคคล

ที่มีคุณภาพสูง เพื่อส่งมอบบริการที่ดีแก่ชุมชนและประเทศชาติ 6) การวางรากฐานการศึกษาที่ยั่งยืน จุดประกายการพัฒนาวงการศึกษาในภาพรวม ซึ่งเป็นการสร้างพิมพ์เขียวและรากฐานระบบการจัดการเรียนรู้ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน

3. การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบัน เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำองค์กรที่มีบทบาทกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมและจริยธรรมแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน และชุมชน จากการศึกษาได้มีนักวิชาการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 (2546: 1-31) กำหนดให้ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งข้อจำกัดและเงื่อนไขตามข้อบังคับของคุรุสภา ว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน โดยมาตรฐานการปฏิบัติตนของผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คณะกรรมการคุรุสภาออกข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ไว้ 5 หมวด ได้แก่ หมวด 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง หมวด 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ หมวด 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ หมวด 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และหมวด 5 จรรยาบรรณต่อสังคม และครูต้องประพฤติตนตามแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 (ราชกิจจานุเบกษา 2556: 72-74) โดยผู้บริหารสถานศึกษานั้นก็ใช้ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพเดียวกับข้าราชการครู

สุเมธ งามกนก (2564: 69-78) กล่าวว่า การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่ผู้บริหารทุกคนพึงมี ควบคู่กับความรู้และทักษะด้านการบริหาร ทั้งนี้จรรยาบรรณวิชาชีพเป็นกลไกสำคัญที่กำกับให้ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส รับผิดชอบ และยึดประโยชน์ของผู้เรียนและส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งจะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของครู ผู้ปกครอง และสังคม ตลอดจนช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพที่กำหนดไว้ในข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ซึ่งสะท้อนถึงการปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และความเป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนแนวทางการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษา ในการดำรงตนเพื่อธำรงไว้ซึ่งเกียรติภูมิ คุณค่า และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ครอบคลุมทั้งแนวทางปฏิบัติที่พึงกระทำและข้อละเว้นที่ไม่ควรปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับประกาศเกณฑ์มาตรฐานและ

ข้อกำหนดของคุรุสภาด้านกรอบจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาในภาคส่วน การบริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษา

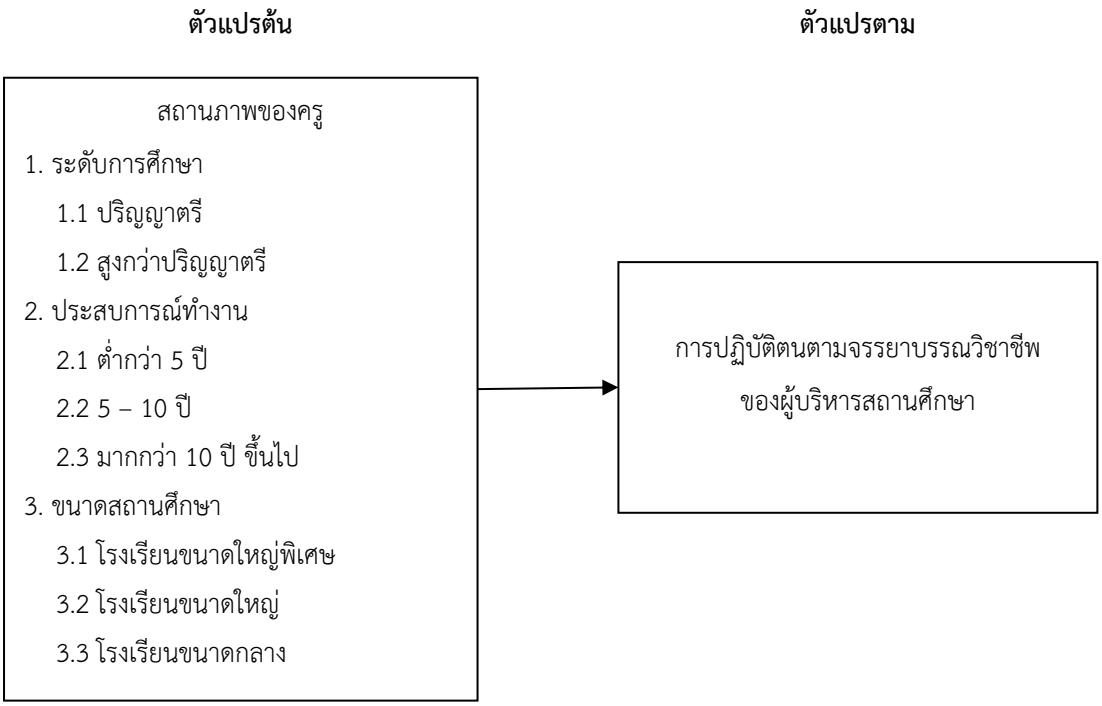

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2569 จำนวน 327 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำนวน 177 คน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2569 ได้มาโดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางประมาณการขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี และมอร์แกน จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยวิธีการเทียบสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง แล้วจึงใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้และการหาคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครู โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวของลิเคิร์ท ซึ่งมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีข้อคำถามย่อยรวม 90 ข้อ ซึ่งประมวลสรุปเป็นประเด็นหลัก 5 ด้าน 9 ข้อ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นได้รับการตรวจสอบความตรงโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน พบว่าข้อคำถามทุกข้อมีค่าความตรงเป็น 1.00 จากนั้นนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's coefficient alpha) พบว่ามีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 177 คนได้

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้ศึกษายื่นหนังสือถึงคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อการค้นคว้าอิสระ
2. ผู้ศึกษายื่นหนังสือถึงคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อออกหนังสือขอทดลองใช้เครื่องมือกับครูในโรงเรียนลาดยาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์
3. ผู้ศึกษาทำบันทึกเสนอคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้ศึกษาดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยแนบเอกสารที่อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและชี้แจงถึงการตอบข้อมูลแบบสอบถาม
5. กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในรูปแบบ QR Code จำนวน 177 คน ครบถ้วนตามกำหนด คิดเป็นร้อยละ 100
6. ผู้ศึกษาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยละเอียด จากนั้นนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่
   1.1 การหาค่าความตรง (IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบสอบถาม
   1.2 การหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

3.1 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มตัวอย่างอิสระ

3.2 การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กรณีพบความแตกต่างใช้วิธีการทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ่

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูล ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์และรวบรวมข้อมูล เพื่อนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน

ตารางที่ 1 แสดงระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ โดยภาพรวม

รายการ	ระดับการปฏิบัติ		แปลผล	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง (การมีวินัยและพัฒนาตนเอง)	4.94	0.19	มากที่สุด	6
2. ด้านที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (ความรักและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ)	4.94	0.18	มากที่สุด	5
3. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (ความรักและความเมตตาต่อผู้รับบริการ)	4.95	0.18	มากที่สุด	1
4. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ)	4.94	0.20	มากที่สุด	8
5. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การเป็นแบบอย่างที่ดี)	4.95	0.18	มากที่สุด	1
6. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้รับบริการ)	4.95	0.18	มากที่สุด	1
7. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การให้บริการด้วยความสุจริตและเสมอภาค)	4.94	0.19	มากที่สุด	6
8. ด้านที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ (การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ)	4.94	0.20	มากที่สุด	8
9. ด้านที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม (การเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม)	4.95	0.19	มากที่สุด	4
รวมเฉลี่ย	4.94	0.17	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.94, S.D. = 0.17) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพสูงสุด คือ ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ข้อ 3 ความรักและความเมตตาต่อผู้รับบริการ ข้อ 5 การเป็นแบบอย่างที่ดี และข้อ 6 การไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้รับบริการ อยู่ในระดับมากที่สุด

($\bar{x}$ = 4.95, S.D. = 0.18) รองลงมา คือ ด้านที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม ข้อ 9 การเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.95, S.D. = 0.19) และระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพต่ำสุด คือ ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ ข้อ 4 การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ และด้านที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ ข้อ 8 การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.94, S.D. = 0.20)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง (การมีวินัยและพัฒนาตนเอง)	4.94	0.20	4.95	0.14	-0.07	0.95
2. ด้านที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (ความรักและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ)	4.94	0.19	4.94	0.13	0.11	0.92
3. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (ความรักและความเมตตาต่อผู้รับบริการ)	4.95	0.19	4.95	0.12	0.10	0.92
4. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ)	4.94	0.22	4.94	0.13	0.05	0.96
5. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การเป็นแบบอย่างที่ดี)	4.95	0.19	4.93	0.13	0.46	0.65
6. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้รับบริการ)	4.95	0.19	4.94	0.15	0.37	0.71
7. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การให้บริการด้วยความสุจริตและเสมอภาค)	4.94	0.21	4.93	0.14	0.40	0.69
8. ด้านที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ (การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ)	4.94	0.20	4.92	0.20	0.54	0.59
9. ด้านที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม (การเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม)	4.95	0.20	4.96	0.12	-0.48	0.63
รวมเฉลี่ย	4.95	0.18	4.94	0.08	0.18	0.86

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

รายการ	ประสบการณ์ทำงาน	ระดับการปฏิบัติ		F	Sig
		$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง (การมีวินัยและพัฒนาตนเอง)	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	0.87	0.42
	5 – 10 ปี	4.94	0.20		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.94	0.19		
2. ด้านที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ (ความรักและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ)	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	1.76	0.18
	5 – 10 ปี	4.96	0.15		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.92	0.21		
3. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (ความรักและความเมตตาต่อผู้รับบริการ)	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	0.66	0.52
	5 – 10 ปี	4.96	0.16		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.95	0.21		
4. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ)	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	0.74	0.48
	5 – 10 ปี	4.94	0.20		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.94	0.22		
5. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การเป็นแบบอย่างที่ดี)	ต่ำกว่า 5 ปี	4.99	0.02	0.70	0.50
	5 – 10 ปี	4.95	0.18		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.94	0.19		
6. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้รับบริการ)	ต่ำกว่า 5 ปี	4.98	0.07	0.42	0.66
	5 – 10 ปี	4.95	0.18		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.94	0.20		
7. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ (การให้บริการด้วยความสุจริตและเสมอภาค)	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	0.93	0.40
	5 – 10 ปี	4.94	0.19		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.93	0.22		
8. ด้านที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ (การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ)	ต่ำกว่า 5 ปี	4.99	0.03	0.81	0.45
	5 – 10 ปี	4.95	0.20		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.92	0.22		
9. ด้านที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม (การเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม)	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.00	0.67	0.51
	5 – 10 ปี	4.94	0.23		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.95	0.18		
รวมเฉลี่ย	ต่ำกว่า 5 ปี	5.00	0.01	0.93	0.40
	5 – 10 ปี	4.95	0.17		
	มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	4.93	0.18		

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

รายการ	ขนาดสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		F	Sig
		$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านที่ 1 จรรยาบรรณต่อตนเอง	ใหญ่พิเศษ	4.93	0.21	1.17	0.31
(การมีวินัยและพัฒนาตนเอง)	ใหญ่	4.93	0.20		
	กลาง	4.99	0.03		
2. ด้านที่ 2 จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ	ใหญ่พิเศษ	4.95	0.20	0.63	0.54
(ความรักและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ)	ใหญ่	4.93	0.18		
	กลาง	4.97	0.12		
3. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	ใหญ่พิเศษ	4.95	0.21	0.52	0.60
(ความรักและความเมตตาต่อผู้รับบริการ)	ใหญ่	4.95	0.19		
	กลาง	4.99	0.06		
4. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	ใหญ่พิเศษ	4.94	0.22	0.86	0.42
(การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ)	ใหญ่	4.93	0.22		
	กลาง	4.99	0.04		
5. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	ใหญ่พิเศษ	4.93	0.22	0.58	0.56
(การเป็นแบบอย่างที่ดี)	ใหญ่	4.94	0.18		
	กลาง	4.98	0.05		
6. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	ใหญ่พิเศษ	4.93	0.22	0.35	0.70
(การไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อผู้รับบริการ)	ใหญ่	4.95	0.18		
	กลาง	4.96	0.09		
7. ด้านที่ 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ	ใหญ่พิเศษ	4.92	0.22	0.94	0.39
(การให้บริการด้วยความสุจริตและเสมอภาค)	ใหญ่	4.94	0.21		
	กลาง	4.98	0.06		
8. ด้านที่ 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ	ใหญ่พิเศษ	4.93	0.23	0.33	0.72
(การช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ)	ใหญ่	4.94	0.21		
	กลาง	4.96	0.10		
9. ด้านที่ 5 จรรยาบรรณต่อสังคม	ใหญ่พิเศษ	4.96	0.16	0.56	0.57
(การเป็นผู้นำในการพัฒนาสังคม)	ใหญ่	4.94	0.22		
	กลาง	4.97	0.12		

รวมเฉลี่ย	ใหญ่พิเศษ	4.94	0.20	0.59	0.56
	ใหญ่	4.94	0.18		
	กลาง	4.98	0.04		

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาพบว่า

1. การศึกษาระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติตนสอดคล้องกับมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพของคุรุสภา ทั้งด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง ต่อวิชาชีพ ต่อผู้รับบริการ ต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และต่อสังคม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารต้องปฏิบัติงานภายใต้กรอบมาตรฐานวิชาชีพ นโยบายด้านธรรมาภิบาล และระบบการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดความตระหนักและยึดมั่นในการประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการเอาใจใส่ผู้เรียน การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน สะท้อนบทบาทของผู้บริหาร ในการยึดผู้เรียนเป็นสำคัญและการแสดงภาวะผู้นำเชิงคุณธรรม (Moral Leadership) รองลงมาคือจรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งแสดงให้เห็นถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม และการอนุรักษ์คุณค่าทางวัฒนธรรม ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรีย์พร จิตรกิตติโชติ (2560) และ เสาวรีย์ แสงจันทร์ (2562) ที่พบว่าการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

อย่างไรก็ตาม ประเด็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการ และการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมประกอบวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น แม้ยังอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารต้องรับผิดชอบภารกิจด้านการบริหารหลายด้าน ทำให้มีข้อจำกัดในการติดตามและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างใกล้ชิด รวมทั้งการสร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กิ่งดาว กุลชา (2567) ที่พบว่าจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู ในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งปฏิบัติหน้าที่ภายใต้มาตรฐานวิชาชีพ ระเบียบ และนโยบายเดียวกัน ส่งผลให้ครูรับรู้การปฏิบัติ

ตามจรรยาบรรณของผู้บริหารในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ครูทุกกลุ่มได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพและมีโอกาสปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารภายใต้ระบบการบริหารเดียวกัน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อุษา พรหมรินทร์ (2561), ปัณณภัสร์ มีศรีจันทร์ (2565) และ เสาวรีย์ แสงจันทร์ (2562) ที่พบว่า ปัจจัยด้านระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา ไม่ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาแตกต่างกัน

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาในครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้ว่า การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิผลมิได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคลของครูผู้ประเมินหรือบริบทด้านขนาดของสถานศึกษา แต่ขึ้นอยู่กับการยึดมั่นในมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพและการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลอย่างสม่ำเสมอของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลให้ครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสะท้อนว่า จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการเป็นมิติสำคัญที่ครูใช้ในการประเมินความเป็นผู้นำทางวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะการมีความเมตตา การเป็นแบบอย่างที่ดี และการคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน ขณะที่การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนและการพัฒนาความร่วมมือกับผู้ร่วมประกอบวิชาชีพยังเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนา แม้ว่าจะอยู่ในระดับมากที่สุดก็ตาม องค์ความรู้นี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและออกแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน

สรุป

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน มีการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการมีระดับการปฏิบัติสูงที่สุด รองลงมาคือ จรรยาบรรณต่อสังคม ขณะที่ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้รับบริการและการช่วยเหลือเกื้อกูลผู้ร่วมประกอบวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น แม้ยังคงอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า การยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และการแสดงภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความเชื่อมั่นแก่ครูและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยไม่ขึ้นกับบริบทของสถานศึกษา ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาควรสนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเสริมสร้างจรรยาบรรณวิชาชีพ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ขอเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรธำรงรักษาและพัฒนาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการและด้านจรรยาบรรณต่อสังคม ซึ่งเป็นด้านที่มีผลการประเมินสูง เพื่อให้เกิดการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู บุคลากร ผู้เรียน และชุมชน ตลอดจนเสริมสร้างความเชื่อมั่น ต่อการบริหารสถานศึกษา และเน้นส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการได้ดีมากยิ่งขึ้น

1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมระบบการนิเทศภายใน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารควรใช้ความรู้และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำทางวิชาการ เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ควรจัดโครงการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะด้านภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม ภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม การสื่อสาร ในองค์กร การบริหารความขัดแย้ง และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อยกระดับการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ขอเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์

2.2 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมจรรยาบรรณต่อผู้รับบริการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

กิ่งดาว กุลชา. (2567). **ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์การของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556, (2556. 19 กันยายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130ง. น. 72 - 74.

ธนวัฒน์ โพธิรัชต์. (2566). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย,** 7(2), 619-630.

ปวีณา บุทธิจักร์. (2564). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ,** 10(37), 210–220.

ปัณณภัสร์ มีศรีจันทร์. (2565). **แนวทางการพัฒนางานตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอกะปง จังหวัดพังงา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. (2546, 11 มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา.** เล่ม 120 ตอนที่ 52 ก, หน้า 1–31.

สุรีย์พร จิตรกิตติโชติ. (2560). **จรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารกับการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุเมธ งามกนก. (2564). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์: คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย,** 3(1), 69–78.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์. (2569). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569.** นครสวรรค์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566). **แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). **คู่มือการดำเนินงานตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

_____. (2568). **มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2566). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม).** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

เสาวรีย์ แสงจันทร์. (2562). **การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

อุษา พรหมรินทร์. (2561). **การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Gillman, J. (2005). **Ethics at Work: Creating Virtue in an American Corporation.** Belmont, CA: Wadsworth.